

nogle enkelte Steder, hvorfra det forekommer mig, at man nærmest kunde tage Missionscheferne. Skulde man da have Repræsentanter i Stedet for dem, kunde man tage Generalkonsuler eller i alt Fald Mand med lavere Charger, end de have, der for Liden ere ansatte. Jeg sigter hermed nærmest til Rom, thi jeg kan ikke fatte, hvorfor vi der skulle have en Gesandt. Vi have oveniøbet en Konsul der, og jeg ser ikke, at vi staa i et saadant Forhold til Italien, at det kan være nyttigt for os at have en Gesandt i Rom. Paa lignende Maade betragter jeg Gesandtskabsposten i Wien, ihvorvel jeg nok veed, at Flere holde paa Wien end paa Rom; men jeg ser ikke, hvad Nytte vi skulle have af en saadan Mand i Wien. Jeg skal saaledes anbefale mit Forslag og bede det ærede Thing om at stænke det sin Velwillie.

Rajer: Det ærede Udvalg har udtalt den Mening, at vor Repræsentation i Udlandet kunde ordnes paa en mere besparende Maade, uden at man derved skaffede Niemdet. Jeg tror ikke alene, at dette er fuldstændig sandt, men jeg tror, at det ærede Udvalg kunde have udtrykt det endnu stærkere. Jeg nærer i alt Fald den Mening, at, hvis vi sparede betydelige Udgifter her, vilde vi endogfaa faae endnu mere Nytte af vort Diplomati, og dette støtter jeg nærmest derpaa, at ifølge hele Tidens Udvikling ligger det politiske Lyngdepunkt ikke mere saa meget ved Søfferne, som det ligger i selve Folkene, og jeg tror derfor, at, hvis Diplomati var stillet saaledes, at det var nødt til at færdes mere blandt Folket og mindre ved Søfferne, saa vilde vi staa os godt derved. Man kan nu sige, at saalænge en saadan Omordning ikke har fundet Sted, ere vi nødte til at handle op med, hvad der sker andre Steder; men det bliver da et Spørgsmaal, hvorledes vi ere stillede i den Henseende, om vi virkelig have et forholdsvis meget kostbart Diplomati eller ikke. I saa Henseende maa man naturligtvis raadspørge Statistiken, og det er nogle saa statistiske Dplysninger, jeg nærmest vil tillade mig at fremkomme med. Det ligger os da nærmest at se hen til, hvorledes Forholdet stiller sig i de to andre nordiske Riger, Sverig og Norge. Det er saa heldigt, at det der er let at faae saadanne Dplysninger. Hvad vi her kalde Gesandtskaber, opføres i det svenske Budget under Navn af Ministerstaten. Naar man nu skal drage en Sammenligning, saa tror jeg, at man maa bære sig ad paa lignende Maade, som jeg har gjort ved en anden Leilighed: reducirer Summerne til danske Dalere og spørge, hvormange Penge der udredes for hvert 1,000 Indbyggere. Man vil da komme til det Resultat, at, medens Danmark for 1,000 Indbyggere udreder 78 Rd. til Gesandtskaber, saa udredes der i Sverig 36 Rd. og i Norge 38 Rd., saa at man ikke engang naaer op til det Bølsb, der udredes her i Landet, om

man endogfaa regner begge Riger sammen. Naar man skal sammenligne Danmark med andre Riger, er der den store Bønskelighed — det har i alt Fald været en uovervindelig Bønskelighed for mig — at jeg ikke har kunnet udfønde Gesandtskaberne fra Udenrigsministerierne i det Hele taget; men idet jeg forudsætter, at Gesandtskabssummen staaer i Forhold til hele Udenrigsministeriets Budget i Almindelighed, har jeg sammenlignet Udenrigsministeriets Udgifter i det Hele taget og set, hvor meget afskillige Riger koste paa deres udenrigs Styrelse. Jeg skal strax nævne min Rilde, for at ærede Medlemmer kunne regne efter, om jeg muligen skulde have taget feil; det er den bekjendte Gotha Almanak for 1873. Jeg lægger mindre Vægt paa det tydske Reiserige, med Hensyn til hvilket Forholdet er 48 : 1,000, thi det er kun Føllesudgiften, medens der desuden findes særlige Udgifter for de enkelte Stater; for Würtemberg er Forholdstallet saaledes 46, for Sachsen 27 og for Preussen kun 7, men selv om disse Tal lægges til de 48, saa bliver det endda kun for Preussen 55, for Sachsen 75 og for Würtemberg 94 Rd. for hvert 1000 Indbyggere, medens Danmark, naar hele Udgiften til Udenrigsministeriet medtages, har Tallet 106. Jeg skal med det Samme nævne de to andre nordiske Riger, idet de Tal, jeg tidligere har anført med Hensyn til dem, kun angik Gesandtskaberne. Udgiften for Sverigs Bedkommende viser da Forholdet: 72 af 1,000, og for Norges Bedkommende: 82 af 1,000, saa at altsaa ogsaa disse Riger have en forholdsvis mindre Udgift til deres Udenrigsministerium, end Tilfældet er med Danmark. Man kan nu gjøre den Indvending, at det mere eller mindre er Forbundsstater, hvorom jeg har talt, og at det altid vil stille sig billigere for disse end for det enkeltstaaende Land. Jeg skal da gribe denne Leilighed til at fremhæve, at, naar Stater, som have Grund til at slutte sig sammen i en eller anden Retning, faae Leilighed dertil, saa vinde de ikke blot i Styrke, men spare ogsaa betydelig i Udgifter. Jeg skal nu nævne et Par enkelte Stater, som ogsaa anvende forholdsvis mindre paa deres Udenrigsministerium end Danmark, nemlig Italien med Tallet 73 og Spanien med Tallet 72. Jeg skal ogsaa for Fuldstændigheds Skyld nævne nogle andre større Stater, som koste mindre paa deres Udenrigsministerium, men som dog nok ogsaa kunne kaldes Forbundsstater; det er Nordamerika med Tallet 79, Østerrig-Ungarn med Tallet 57 og Rusland med Polen med Tallet 54, som er det laveste Tal, jeg har fundet og næsten kun er halot mod det Tal, der gjælder for Danmark. Finlands Befolkning har jeg dog ikke medregnet, idet jeg ikke vidste, hvorvidt det var berettiget at tage det med; men gjøres dette, saa bliver Tallet naturligtvis endnu mindre. Jeg skal ikke tale om f. Ex. de schweiziske Fristaters Forbund. Det er en bekjendt Sag, at Tallet for disses Bedkommende kommer meget lavt,